

NASŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvu „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za ostanila se plačuje od navadne vrstice (peti), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Kaj hočemo?

Kdor nič ne zna, nič ne velja! V obrtniškem stanu veliko držijo na ta pogovor. Kadar je učenec, ki se uči kake obrti, izgotovil učenje pri mojstru in je imenovan pomočnikom, tedaj je njegova prva misel, na katero stran bi jo udaril med svet. Videti hoče tuja mesta in tuje ljudi, predvsem pa spoznati, kako se njegova obrt izvršuje v drugih krajih in pri drugih mojstrih. S punkeljčkom na rami roma od kraja do kraja, in se vrne še le, ko si je pridobil veliko znanja in mnogo izkušenj, v svojo domovino, da začne kot mojster priučeno obrt.

Kar je lahko za obrtniški stan, je zelo težavno, ali skoro nemogoče, za kmečki stan. Dobro bi bilo tudi za kmečkega mladeniča, da bi šel okoli po svetu, ter si ogledal, kako se obdeluje polje, vinograd, vrt itd. v drugih krajih, in si tako nabiral zlatih izkušenj za poznejše življenje. Toda to ni mogoče, za kmeta ni poskrbovališče kakor za obrtnike, in službene razmere pri kmetih tudi niso tako premakljive kakor pri obrtnikih, da bi lahko kmalu tukaj, kmalu tam vstopil pri kakem kmetu. Vendar pa je tudi za kmeta veljaven pogovor: Kdor nič ne zna, nič ne velja! Kako si torej pomagati? Dvojno sredstvo priporočamo: 1. Obiskujte

pridno kmetijske šole! in 2. Izobrazujte se sami!

V kmetijske šole tudi ni mogoče priti vsakemu mladeniču. Pač pa je vsakemu kmečkemu mladeniču na razpolago — samoizobrazba. Mi to vedno in vedno povdarjamo. Mogoče da postajamo komu nadležni, toda ta naj oprostí. Stvar je tako važna, da se mora tirati z doslednostjo do skrajnosti. Za kmečki stan in za slovenski narod pač ni druge pomoči, da se rešita pred pretečim poginom, kakor izobrazba. In ker nam šolske izobrazbe nasprotniki nočejo privoščiti v polni meri, za to ne preostaja nič drugega nego samoizobrazba. Kdor nič ne zna, nič ne velja!

Vsepopsvodi po Slovenskem imamo bralna društva. Nobeno bralno društvo ne izvršuje svoje vzvišene naloge, ako ne navaja svojih mladih udov k učenju, posebno k strokovnemu učenju. Naj se jim prirejajo poučna predavanja, ali daljši učni tečaji po gotovem načrtu ali naj se jih vsaj vsodbujajo za čitanje strokovnih knjig in časnikov! Na delo, na delo, ker resni so dnevi!

Imejmo vedno te resnice pred očmi: Kmečki stan je izgubljen, če si ne pribori visoke strokovne in tudi povoljne splošne izobrazbe. Slovenski narod bo podlegel nemškemu, ako naše ljudstvo ne bo bolj na-

obraženo nego nemško. Kdor nič ne zna, nič ne velja!

Mi hočemo blagor kmečkega stanu in slovenskega naroda!

Okoli po svetu.

V državnem zboru govorijo poslanci o volilni pravici. Nemci niso za splošno in enako volilno pravico, ker v svoji prevzetosti ne priznavajo Slovanov sebi enakim. Bo jim ta prevzetost že minola, kajti tudi proti njihovi volji bo upeljana splošna in enaka volilna pravica. Izmed Slovencev je vrlo dobro govoril za razširjenje volilne pravice dvorni svetnik Šuklje.

V hrvatskem saboru so nekateri poslanci zelo hudo napadli habsburško vladarsko hišo. Državni pravdnik jih je hotel postaviti pred sodišče, toda sabor jih ni izročil.

Na Ogrskem bodo socialdemokrati dne 19. t. m., ko se zopet otvori državni zbor, štrajkali, in bodo baje štrajkali tako dolgo, dokler se vse stranke ne izrečejo za splošno in enako volilno pravico.

Na Ruskem zopet vre na vseh krajih in koncih. Delavci štrajkajo, vojaki se upirajo, veliki knezi se prepirajo. Vsak stan izrablja sedanjí čas nemirov, da si pribori tudi boljše

Zmaga Milosrčnosti.

K ljubemu Bogu stopila je nekoč Vsevednost, svetla postava, jasnih, predirljivih oči, in rekla: „Oče, tam doli na zemlji vem za družino, katera visi nad prepadom pogube. — Mož in žena in otroci stradajo, skrb in tuga napolnila je njih srca z jezo in zastrupila s sovraštvom, in če jim Ti ne pošlješ pomoči, so izgubljeni.“

In spregovoril je nebeški Oče in dejal: „Bom pomagal!“ In obrnil se je k svojim dvorjanom in rekel: „Kdo izmed vas hoče rešiti dela mojih rok pogube?“

In Pravičnost pristopi, visoka in sloka, resnega obraza, strogih oči, ustnice trdo stisnjene, v roki pa zlato tehnično, pristopi in spregovori: „Dovoli, Gospod, da grem jaz k tem človeškim otrokom. Najprej pretehtam njih dela, da vidim, so li vredni Tvoje pomoči!“

In šla je iz nebes in prišla v dolino solz v hišo nesrečne družine. V eno skledico je položila nezmerno godranje moža, divje tarnanje žene in nepotrpežljivost bolnega otroka. Ničesar pa ni imela dejati v drugo skledico. Ni namreč našla pri hiši ne vda-

nosti, ne zaupanja, ne molitve. Zato se takoj vrne v nebesa in vsa nevoljna zakliče že pri nebeških vratih: „Gospod! Niso vredni Tvoje milosti! Pošlji tja svojo Vsemogočnost, da z močno nogo potare hudobneže, opustoši njih domovanje ter njih ime izbriši iz obličja zemlje!“

In spet vpraša Oče nebeški: „Kdo izmed vas hoče udržati roko moje Vsemogočnosti?“

In pred Božji prestol poklekne Prizanesljivost, mirna, tiha, skromna, in poprosi blagoslova za svojo pot. Šla je in — ni je bilo nazaj.

Ura za uro, dan za dnevom je potekal, a Prizanesljivost se še vedno ni vrnila. Pravičnosti mračil se je obraz bolj in bolj, bolj in bolj nevoljna je postajala Vsemogočnost. „Kje je vendar naša sestra?“ povpraševali so se vsevprek. In Vsevednost je odgovorila: „Vidim, kako prizanesljivost sedi pred pragom hiše. Vstrajno čaka in se ne premakne, misleč, da bodo ti ubogi ljudje vendar le zapustili podstrežje svoje tope zakrknjenosti ter šli pod milo jasno nebo Previdnosti.“

In oglasi se Modrost in pravi: „Oče, ako jih s silo ne potegneš iz te zakrknjenosti, Tvoja prizanesljivost ne bo nikoli mogla izvršiti svoje naloge.“

Spet torej vpraša Oče nebeški: „Kdo bo pridobil zakrknjena srca?“

In Svetost se prikaže pred Bogom ter pravi, da se loti težkega dela. Razprostre svetlo-bele peruti, nabere neomadeževano dolgo obleko in že je preko na pragu sedeža Prizanesljivosti v hiši ubogih grešnikov. Ko ji pa mesto pozdrava zadoni na uho nesramna kletev moževa, hripavo zmerjanje ženo in nepotrpežljivo stokanje bolnega otroka, bi se skoraj zgrudila samega strahu. Vsa prepadena se brž vrne nazaj v nebesa. „Gospod!“ zakliče, „ne morem bivati v tej jami razbojnikov; mučijo me njih ostudne misli, davijo me njih nesramne besede, moré me njih predrzna dejanja.“

Vse oči se upro v Očeta nebes in zemlje, kaj bo storil. Obličje Vsemogočnosti je temnorudeče, žile same jeze polne krvi, razjarjena potegne svitli meč iz nožnice in zakliče z glasom podobnim gromom: „Pustite me, pustite me, grem jaz!“

Srce je vsem prenehalo za trenutek biti samega pričakovanja.

Pa se pririne z lahuo silo ljubka postava skozi vrste svojih sester. Imela je glas otroka, oči angelja, roko svetnika, srce matere. S solzami v očeh zakliče proseče: „Stoj, o

Mladenci, mladenke, širite svoj list!

gospodarsko stanje. Nihče ne more vedeti, kdaj se bo povrnil mir v veliko, sedaj tako razburkano rusko državo.

Mladinska organizacija.

Društven koledarček za l. 1906 je izšel. Vsebinska: Koledar. Naš „koledarček“, Zborovanje v Mariboru, Naša delavska organizacija, Prireditelj „Zvezin“ društev, Mladeniški shodi na Štajerskem itd., itd. Cena eno krono. Naročila na naslov: Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani. Sornišljeniki, sezite po koledarčku.

Mladina slovenska, skupaj! Na Slovenskem imamo že mnogo mladeniških zvez. Lepo se razvijajo in napredujejo. Vsakdo se jih veseli. Samo nekaterim brez značajnim ljudem ne ugajajo. „Nekdaj ni bilo mladeniških družb, pa smo le živeli“, tako pravijo. A tako govorenje je prazno. Nekdaj marsikaj nismo imeli, kar dandanes imamo. Na svetu se vse razvija; novi časi prinesejo nove nevarnosti. Da se pa ognemo novim nevarnostim, potrebujemo novih pripomočkov. Mladini dandanes preti mnogo pogub. Zapeljivi časniki, brezverski jeziki, pohujšljive tovaršije in še marsikaj hoče mladino okužiti. Zato je prav, da se mladina zbere v poštene družbe, da pod modrim, izkušenim vodstvom skrbi za sedanje in prihodnje srečo.

Ni poštenega človeka, ki bi ne pripoznal potrebe in koristi mladeniške organizacije. Vendar je še mnogo mladeničev in deklet, ki niso v nobeni mladeniški družbi. Kako naj se te pridobimo? To seveda ni tako lahko, pa gotovo se lahko še mnogo pridobi. Vsak ud mladeniških družb naj se po svoji okolici trudi, da jih vedno več pristopi. Eden najimennitnejših pripomočkov pa so poštene veselice in poučna predavanja. Mladina išče veselja, če nima poštenega, pa lahko najde v nepošteno. Dobro je, da se prirejajo gledališke predstave, da se snujejo pevski zbori, da nastopajo govorniki s šaljivim in tudi poučnim predavanjem.

V tem oziru se na Nemškem mnogo več stori, kakor pri nas. Kmetje sami skrbijo, da se mladina razveseljuje in izobražuje. V mnogih krajih zlojijo kmetje kakih 2 do

3 tisoč goldinarjev in postavijo v društvene namene v svoji vasi primerno hišo. Ta ima toliko prostora, da se lahko v nji zberejo poleg domačih vaščanov še sosedje. V zimskih večerih se mladeniči naučijo kake lepe igre pod vodstvom svojega duhovnika in nastopajo v društveni dvorani. Marsikatera mamica najde tu razvedrila v svojih težavah. Tudi stari oče se veselijo, da njegovi vnuki tako vrlo napredujejo in v poštenu druščini iščejo razveseljevanja.

Nekdaj so se mladeniči posameznih vasi zbirali in so po noči kričali, razsajali in se ponašali, če so kakoga mladeniča sosedne vasi pošteno naklestili. Dandanašja mladina pa je po mladeniških organizacijah prišla na boljšo pot. Pretepi prenehajo, mladeniči se spoznavajo in navdušujejo za lepe nauke. V spremstvu svoje matere gre hčerka v gledališče v lastni ali vsaj bližnji vasi. Tam v društveni hiši se snidejo sosedje v bratski ljubezni in se razvedrijo vsaj enkrat na teden in odložijo svoje velike skrbi.

Da, slovenska mladina, išči tudi ti v krščanskih mladeniških društvih poduka in veselja! Taka tovaršija ti ne bo pokvarila srca, pač pa te bo oblačila in olikala. Stariši pa bodo najbolj veseli, če bodo videli, da njih otroci ohranijo svojo pamet, ki več velja, kakor najboljši žamet.

Zavarovanje.

Govoril veleposelnik Jakob Zemljich iz Radence na občnem zboru S. k. s. z. dne 4. sept. t. l.

Slabi časi, slabi časi! Tako toži dandanes vse povprek, najsibode to delavce, obrtniki ali meščani. Posebno slabo godi pa se današnje dni — kmetu.

Država nalaga nam vedno večja bremena, čeravno je zemlja že izmolzena, in ne rodi več v tako obilni meri kakor nekdanj; če hočemo, da nam kaj donaja, treba je pogosto si nabavljati raznih umetnih, čestokrat dragih sredstev. Če ima kmet kaj za prodati, ne nastavlja cene on, ampak mu njo že vnaprej nastavijo grabežljivi spekulant, ki pri tem oskubijo producenta in konsumenta, sami pa si polnijo žepi z milijni. Najhujše zlo pa je dandanašnji za kmeta — rekel bi — pomanjkanje kmečke dru-

žine in kmečkih delavcev. Da bi se potrudila vlada pozvedeti o vzrokih razprodaje kmečkih posestev v zadnjem desetletju, prepričala bi se, da je nad polovico posestev bilo razprodanih, — ne zaradi dolgov, ampak zaradi pomanjkanja potrebnih delavskih moči. In to ni čuda! Vse biti in sili v mesto. Tam se izgubijo in se njim prevečkrat le slabo godi, toda nazaj ne gredo. Kmečki delavec ni več v tako dobrem položaju kakor je bil nekdanj, on namreč trpi s kmetom vred.

Da bi pa ljudje rajše ostali doma in pomagali kmetu pri delu, doseglo bi se to najlažje, če bi se vpeljalo zavarovanje, da bi delavci bili na stare dni preskrbljeni oziroma tudi za slučaj bolezni in smrti. Za izboljšanje slabega položaja glede pomanjkanja kmetijskih delavcev je to neizmerno važno.

Isto velja glede domačega obrta. V tem oziru bi naj društvo storilo potrebne korake, kajti tudi tu velja geslo: Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal!

Kar se pa tiče delavcev po tovarnah in industrijskih podjetjih, pa vlada itak namerava vpeljati starostno preskrbnino za taiste po posebnih zavarovalnicah. V letih krepkih dene delavec nekaj na stran, tovarnar in delodajalec prispevata, in tako je delavec, — ko mu odrečejo moči, po renti, ki mu je zagotovljena, oskrbljen na stare dni.

Koliko revščine bi na ta način nehalo, koliko solz bi se posušilo, koliko stroškov prihranilo občinam, ki morajo čestokrat onemogle delavce oskrbljevati. Občinske doklade se itak morajo leto za letom zviševati, in se potrošijo večinoma vse za oskrbovanje onemoglih delavcev, zato pa je skrajni čas, da se v tem oziru nekaj ukrene, in mi moramo „Zvezi“ biti le hvaležni, da je to točko o zavarovanju vzela na današnji dnevni red, ter njo izkušaj čem prej tudi uresničiti. — (Splošno pritrdjevanje.)

Domače novice.

Naše misli. Solnčne dneve imamo zopet in jasne, mesečne noči. Tudi v naše uredništvo sveti jasno upanje, da bomo z novim letom dobili mnogo novih prijateljev našemu listu. Računamo posebno na naše mlade prijatelje, na našo mladino. Nihče se ne more pritoževati, da bi naš list bil predrag. Vsak mladenič in vsaka mladenka zmoreta gotovo bomo kronico, če imata le dobro voljo in veselje za čitanje. Dandanes mora vsakdo nekaj čitati, če noče, da bi veljal zarobljenim. Kadar nam mladi prijatelji pišejo, naj pazijo na to, da se uredništvo našega lista sklene v ponedeljek, da torej ne moremo sprejeti nobenih dopisov več, če pridejo v zadnjem trenutku ali pa celo pozneje po sklepu lista. Pazite tudi na razliko med uredništvom in upravnim. Uredništvo sprejema rokopise ter jih ureja za list. Upravištvu pa sprejema naznanila, naročnine in naslove. Uredništvo je odgovorno za vsebino lista, upravištvu pa za inserate in za redno pošiljanje lista. Danes imamo prvič v listu tudi nekatere majhne novice iz Kranjske in Primorske. Mnogi so to želeli. Bo tudi dobro, kajti vsak Slovenec mora imeti vsaj majhen pregled čez dogodke v svoji domovini. Pred božičem se ne vidimo več! Za to pa vam iz dna srca kličemo: Vesele božične praznike!

Gospod! Ne bodi Sodnik, ampak Rešenik! Dovolj, da grem še jaz k njemu, predno pokličeš nazaj Prizanesljivost ter pustiš Vsemogočnosti njeno voljo.“

Milostno in dobrohotno se oglasi Beseda Božja: „Milosrčnost, najdražja hčerka mojega srca in otrok moje večne ljubezni, pojdi, pojdi v mojem imenu!“

In Milosrčnost je hitela k usmiljenemu Samarijancu vzela mu olja in vina in šla v hišo teh obupanih ljudi.

Kar začudili so se, ko so videli to čudno nezapopadljivo prikazen. Poravnala je blazine na otrokovi postelji in jo prestalala. V rane mu vtila balzama, ter mu pela sladke, mile pesmice, dokler ni zaspal.

Na prazno mizo je pred ženo položila hleb kruha in polagoma iz rok izvila možn kozarec z ognjenim opojnim strupom, s katerim si je dosedaj tešil skrb in žalost. Odprla je okna in solnce je prisijalo in prigrelo v temno, vlažno, zaduhlo izbo, in v razrahljani zemlji srca je vsklila cvetka upanja.

In ni si dala ne miru, ne pokoja, ne oddiha, ne počitka, dokler se ni zopet tudi iz teh src dvigal v nebeske višave zaupni klic: „Oče naš — kateri si v nebesih — pridi k nam Tvoje kraljestvo daj nam —

naš vsakdanji kruh — odpusti nam naše dolge — reši nas hudega!“ — — —

„Amen! Amen!“ odgovorilo je tisoč in tisoč glasov krog Božjega prestola v nebesih.

Skledica z grehi na tehtnici Pravičnosti poskočila je kviško, da se je vse raztreslo.

Vsemogočnost je potolažena in zadovoljena vtaknila svoj grozni meč v nožnico.

In ko ste se vrnili Prizanesljivost in Milosrčnost, in je ta stopila v nebeski dvor, zaorila ji je v pozdrav po širnih nebesih veličastna pesem:

„Usmiljenje Gospodovo bom opeval vekomaj!“

Ameriški humor. V nekem časopisu v Ameriki je bil pred kratkim sledeči oglas: „Moža, ki je v Kalifornski ulici vzel možnjo z denarjem, se prisi, da vrne podpisanemu pravemu lastniku denar, ker je znano njegovo ime.“ Nekaj dni pozneje je bil v dotičnem listu odgovor na prejšnji oglas sledeče vsebine: „Mož, čigar ime je znano in ki je v Kalifornski ulici vzel možnjo z denarjem, prosi vljudno, da ga odškodovane obišče v njegovem stanovanju in vzame ondi svoj denar.“

Kdo je kriv? Kupci iz tujine vedno bolj redko prihajajo k nam. Mi smo že omeili, kdo je temu kriv. Nemški listi kakor Marburgera, celjska Valterca (in tudi pokojna Petauerca je bila taka) pišejo v vsakem listu, da so Slovenci sami morilci, ubijalci, tatovi, pijanci in bogve kaj še. Samo ob sebi se razume, da se Nemci potem bojijo priti med nas, ker smo na tako slabem glasu. Nemški listi pa ravno iz tega namena pišejo tako slabo o nas, da bi nemški kupci ne prišli med nas. Tem ceneje namreč dobijo slovensko blago nemški in nemškutarski trgovci v svoje roke, kajti znano je, čim manj kupcev, tem cenejše blago. Seveda onim kmetom, ki hodijo za nemškimi in nemškutarskimi trgovci, se v tem oziru ne smejo odpreti oči. Zato pa bedasti Štajerci v zadnji številki farba svoje čitatelje, da je „Slov. Gospodar“ vsega kriv, ker baje hujška. Znano je pač dovolj, da je „Slov. Gosp.“ zelo dostojen list, ki ne pozna hujškanja. Toda vzemimo tudi, da bi res hujška, ali bi Nemci zvedeli za to? Saj ga ne berejo in ne razumejo. „Štajerc“, tvoja pamet se je vkljub mokri jeseni celo posušila!

Pragersko. Nemškutarji, z novo nemško šolo ali pravzaprav mučilnico se grozno bahate. Ali pa tudi veste, kaj bo posledica te šole? Otroci, ki bodo v njo zahajali, se bodo pač naučili nekoliko nemški, drugega pa nič. Kdor pa nič ne zna, pa tudi nič ne velja. Ti otroci bodo ravno sposobni, da bodo pri Nemcih hlapei in deklet! To tudi Nemci s svojimi šolami po Spod. Štajerju nameravajo! Gluhi čujte, slepi spreglejte!

Sv. Jurij v Slov. gor. Ker je nastopil zimski čas, in je vreme vedno deževno, zato imam priložnost, da posvetim par vrstic tobi, predragi „Naš Dom.“ Najsrčnejši pozdrav pošiljam Vam g. urednik in vsem čitateljem „Našega Doma.“ Voščim Vam vesele božične praznike. Za novo leto pa želim, da bi se število naročnikov povišalo tako, da bi se našel v vsaki slovenski hiši, in bi ga tudi radi prebiral, da nastane pravo navdušenje za vzvišene vzore naše svete vere in našega milega slovenskega naroda, da bomo s ponosom lahko rekli: Mi gremo naprej, mi mladi! Pa tudi naše bralno društvo „Edinost“ kaj lepo napreduje. Imeli smo poučne shode in več gledaliških predstav. Upamo, da bomo z novim letom začeli tudi novo življenje, posvečeno naši mili slovenski domovini. Naše geslo bodi: Z Bogom in Marijo, za slovensko domovino!

Sentjurski mladenci.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Šel sem nekega dne iz Ormoža po okrajni cesti, ki pelje k Sv. Tomažu, in sem srečal majhne šolarčke, ki so šli v šolo. Šolarčki slovenske šole so prav lepo po krščanski navadi pozdravili s pozdravom: Hvaljen bodi Jezus-Kristus. Potem sem pa srečal četo fantov, ki so se pa prav nespodobno vedli in me pozdravljali z nekim svojim „guten morgen“; no za Boga svetega, sem si mislil, kaj pa je to, in še le čez nekaj časa se domislim in vprašam, katero šolo vi obiskujete; in odgovorili mi so, da nemško šolo obiskujejo. Stariši, spametajte se in pošiljajte svoje otroke v slovensko šolo, kjer se bodo prav mnogo naučili, ne pa v nemško mučilnico, kjer se ne naučijo drugega, kakor spakedrati par besed v nemškem jeziku in postanejo izdajice svojega naroda.

Velika Nedelja. Zopet so pri nas mrtaški zvonovi peli tako pretresljivo, plakali so tako žalostno, rekli bi, sočutno za mladim življenjem, katero je strla neusmiljena smrt. V ponedeljek, dne 27. novembra je namreč preminila na Sešnici šivilja Micika Kuharič, vzgledna hči naše Marijine družbe. Zadnji čas je bila v Gradcu, kjer si je s skrbnim delom in varčnim življenjem zaslužila toliko, da si je nakupila krasno hišno opravo. Toda ni je rabila. Bog je odločil drugače. S smrtjo kaljo v srecu je že komaj prišla k svojim starišem in čez dober teden jo je presadil njeni nebeški Ženin v svoje večno lepe prostore, kjer

nikogar žalost več ne peče,
nikake tudi ni nesreče,
še manj pa krute hudobije.

V dubu še gledamo rajno, kako je pred etom v prekrasni gledališki igri „Lurška pastirica“ kot skromna Bernardka očarala vse s svojim ljubeznivim in ponižnim nastopom, kajti ta uloga je bila res tako primerna, tako naravna njenemu lastnemu značaju. Kar je govorila, to je tudi čutila v srecu, kazala v življenju. Njen pogreb je bil veličasten. Skoro polnoštevna udeležba dekliške in fantovske Marijine družbe ter dolga vrsta znancev in prijateljev je kazala dovolj, kako čislana je rajna bila. In ko so ji tovarišice zapele ob odprtem grobu ono giraljivo „Čujte za slovo iz groba, kaj vam sestra govori...“, tedaj so pač zaplavale v solzah oči vseh in blagim starišem in mnogim sorodnikom je krvavelo sree v neotolajljivi bridkosti pri pogledu na belo krsto, obloženo z obilnimi vencu, pri pogledu v globoki grob, ki je objemal njihovo drago Miciko. Naj uživa nebeški mir v naročju svoje najboljša matere — Marije!

Izpred Podsrede. Dne 4. grudnia t. l. je s senenimi vilami ubil v Kotu pri Podsredi, obč. Gorjane, Maks svojega očeta previtkarja Jož. Kelher; mater pa nevarno ranil. H kakih stranki spada ta nečloveški sin ne vem, pač pa, da je njegov blapček Fr. S. svoje šolske knjige vedno v „Št—erca“ imel zavite. Vzrok: vedni domači medsebojni prepri.

Podsredška okolica in Koprivnica. Velecenjeni gospod urednik! Jako veliko začudenje je vzbudil dopis iz Koprivnice v zadnji izdaji Vašega izvrstno uredovanega mladniškega lista „Naš Dom“, v katerem je koprivniški dopisnik, kateri se skriva za krivim imenom „fant iz fare“, ne vemo ali nalašč ali iz hudobije, razmere naših fantov na družabnem in političnem polju krivo popisal. Po tem dopisu soditi, bi mislil vsak človek, ves slov. širji svet, da se imamo pri nas boriti s „Štajerčev“ stranko. Ne vemo, ali dopisnik ne ve, ali noče vedeti, da ni pri nas niti eden fant naročen na ptujskega „škilavca.“ V začetku dopisa pove, da „... v vasi Železno biva neki mlad fant, pa silovit pristaš „Štajerčev“...“ Resnici na ljubo in v čast te vasi povemo, da ni noben železenski fant naročen na ptujsko „guilo repo“; res pa je, da vsi fantje te vasi berejo in nekateri še celo razširjajo svoj list „Naš Dom.“ Toliko na znanje, da so dosedaj še vsi železenski mladenci na oni strani, na katero nas je ljubi Bog že po rojstvu postavil, na slovensko-katoliški strani. Mimogrede bodi omenjeno, da sploh v celi naši župniji ni nobenega družega „Št—erčevega“ pristasa, kakor A. K. in Fr. D., katera dva pa sta bila v slovenskih listih že dobro okrtičena. Dalje kvasi nekaj o surovosti naših fantov; a to tudi ni res,

kajti iz Podsrede ne hodi niti eden fant v Koprivnico k sv. opravi. — Toliko resnici na ljubo! Toliko na znanje, da ne bode naša tržka gospoda mislila, da se v zlie njenemu delovanju v okolici nabajajo še kaki „kimovci“ in braici ptujskega „Rauberblattelna“, katerega izdaja neki „šprican“ teok. g. — Seveda tega ni kriv „Naš Dom“, ampak njegov koprivniški „resnicoljubni“ (??) poročevalec, katerega javno pozivljamo, da se opraviči. V uredništvu je seveda nemogoče, poznati vse osebe in vse razmere na Sp. Štajerskem, zato se morajo zanesti na svoje poročevalce. Zavoljo vsakega dopisa se pa tudi ne morejo peljati na lice mesta, da bi se tamkaj poučili o resnicoljubnosti poročevalcev, kajti potem bi morala imeti uredništva celo kompanijo urednikov, ki bi se samo vozarili okoli, da vohajo za dopisniki. Uredniki se zanašajo na poštenost dopisnikov. Če kaj zakrivijo, pa radi dajo resnici spričerjanje. — V imenu vseh žaljenih župljanov iz Podsrede: Josip Planinc, mladenci; M. S.; Fr. P. in več mož in fantov.

Št. Ilj pod Turjakom. To vam je bilo nekaj posebnega, veselega, voličastnega za našo faro, da, za celi okraj; slovesno sprejemanje družbenice novoustanovljene dekliške Marijine družbe, ki se je vršilo na praznik brezmadežnega Spočetja Marijinega. Saj je pa tudi vsekdar genljivo, če se mladina iz lastnega nagiba posvečuje posebnemu čiščenju božjemu in krščanski popolnosti. Vkljub velikemu nasprotovanju je družba v kratkem času mogočno narasla in zdaj trdno stoji. Priča temu redkemu lepemu in genljivemu prizoru je bila velika množica ljudij, v natlačeno polni cerkvi, kar v tej raztegnjeni župniji popoldne ni ravno navada. Po tej prirčni cerkveni svečanosti pa se je vršila še druga; slovesnost s petjem, govori in deklamacija v šoli pred podobo Brezmadežne. In tu je nastopila cela vrsta druženic z govori in pesmami, samozavestno, in mnoge še celo brez vsake prejšnje poskušnje. Lepo in s prirčnostjo so deklamovale pesmi Lina Krušičeva, Hana in Lenka Ločnikova, Mica Kraljeva, Tončka Dobrščekova, vmes nastopile z govori, kakor so si jih same sestavile, Lenka Vogrinova, ki je družbenice kar v pesmi pozdravila, Anka Tratnikova, Marija Krevh, Mica Krušičeva, ki je govorila s posebnim povdarkom, zlasti pa prednica Terezija Smolar, ki je govorila z milim glasom, z vsem čutom svojim, kakor rojena govornica, in v nemala družbenice. Vnete in nadarjene hčerke g. organista Krušiča ste zložile kar pesem z napevom. Najlepši prizor pa je bil, ko ste imele Terezija Smolar in Liza Kristan dvogovor: „Samostanska lilija“, ga govorile z umom in srcem pred čudečo se in ganjeno množico, ki je bila napolnila šolsko sobo. Neizbrisen ostane ta dan, lep je bil zunaj, še lepši pa je zasijal v srcih mladostnih. O sijaj naprej, duše razjasni in srecu ogrevaj! Da krščanska mladina se zaveda in vstaja, ob materi Božji se čilo preraja!

Teharje. Vem, da ti tesno hodi s prostorom, ljubi „Naš Dom“, vendar upam, da mi ne boš odrekal majhnega kotička v svojih cenjenih predalih za naše teharske novice. Pred tednom nastal je že v drugič požar v hlevu g. Kunštičeve. Ogenj se je naglo širil vkljub temu, da je bilo vse vlažno, ker je bilo baje tramovje obrito s petrolejem. Aretirali so lastnico, ker je na sumu, da je sama zažgala. — Ponesrečil se je pri slamo-reznici fant Karol Štante p. d. Adamčev Korl iz Kresnik. Stroj mu je odtrgal malo

„Naš Dom“ stane za celo leto samo eno krono!

ne pol roke. Težko, da bi okreval vsled prevelike izgube krvi. — Kaj pa naša „Marijina družba“? Morebiti misliš, da že dremlje. O ne! Pod vodstvom vrlo marljivega g. duh. voditelja lepo napreduje. Na Marijin praznik 8. grudnia je bilo vsprejetih zopet nekaj novih članic. Pa tudi nekaj vrlih mladeničev se je odločilo služiti Mariji s celim srcem, ter so bili sprejeti v „Marijino družbo.“ Gajljivo je bilo, ko so jim med prepevanjem vsprejemne pesmi pripenjali g. duh. voditelj na prsi svetinje, znake naše nebeške matere. Kaj takega še pri nas, ki smo, na uho povedano, malce bolj posvetni, ni bilo. V čast Vam vrli mladeniči, da se niste zbal zasmehovanja nekaterih posvetnjakov, ki zaničljivo imenujejo našo družbo „škrniceljverein“, ampak pogumno stopili v vrsto Marijinih bojevnikov. Upamo, da bode Vaš vzgled privabil tudi druge mladeniče pod zastavo Marijino. Pa tudi mati Slovenija je lahko vesela takih sinov, kajti kdor je zvest Bogu in Mariji, ta je zvest tudi svoji domovini. Le naprej mladeniči! Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Debrna pri Celju. Volitve so tu! Dne 20. decembra bodo! Slovenski volilci, ne pozabite, da morate biti možje, ne pa metle, s katerimi bi nemčurji pometali blato, ki ga naredijo! Ogibajte se nemčurjskih prilizunov, ki vas vabijo na pivo in šnops, da bi vas ujeli v svoje mreže! Slovenski fantje, delajte pridno! Slovenske žene in dekleta, ne dajte miru možem in očetom, ampak spravite jih na volišče! Dobruske žene so rekle, kdor ne pride na volitev, ali kdor bo volil nemčurje, ni vreden, da je mož in da nosi hlače! Tako je! Živile dobruske narodne žene! Možje! 20. decembra vsi k volitvi, in volite samo svoje domače, slovensko narodne in poštene krščanske može!

Mödling pri Dunaju. Zopet so se vzbudile goreče želje nam slovenskim vojakom tukajšnje akademije (vojaške šole) spregovoriti par besedi z bralci „Našega Doma“ in „Slov. Gospodarja“, katerih se tudi pri vojaki radi spominjamo ter njih novice radi prebiramo, kakor nekdaj v domovini. Zato pa tudi kaj radi poročamo o naših razmerah iz vojaške službe. Posebnih novic sicer nimamo, pa ker so naše misli vedno v domovini, zato tudi radi podamo par vrstic našim slovenskim rojakom v „Našem Domu“, kateri nam je naše največje veselje pri vojaki. Imamo se tako po vojaško in nas srčno veseli, da se nam je približalo zadnje leto, večimoma nam vsem tukajšnjim slovenskim prijateljem. Še dvestosedemdesetkrat nam bode vželo rumeno sonce in nas pozdravljale večerne zvezde na nebu v vojaški službi, in zopet se bomo podali, kamor si naše srce najbolj želi, v naročje naše slovenske domovine, kjer je tekla zibel naša, tje kjer smo se od naših skrbnih roditeljev učili izgovarjati prve slovenske besede. Privadili smo se tudi nemškega jezika, ne da bi se s tem hoteli pohvaliti, ampak ker nas izrek rajnega knezoškofa A. M. Slomška uči, da kolikor jezikov človek zna, toliko ljudi velja. Zategadelj pa ostanejo naša srca zvesta materinemu jeziku in naši lepi domovini. Zatorej smemo tudi reči, da ga ni večera v dnevu, ko bi se ne glasile iz tukajšnje velikanske akademije naše lepe vojaške in narodne pesmi. Kaj veseli so naši tukajšnji tovariši tujih jezikov, kadar slišijo nas Slovence peti, pri čemur nas ne prekosse iz nobenega naroda, akoravno smo tukaj iz vseh dežel našega cesarstva. Lega

tukajšnja in mesto Mödling je že gotovo marsikateremu bralcu znana. Posebne zabave tukaj res ni. Priložnost nam je pa, v našem prostem času si ogledovati Dunaj, ker ni daleč od tukaj. Omeniti pa moramo tudi, da prebiva na Dunaju veliko število naših rojakov, vrlih naprednih Slovencev, kateri so jako lepo združeni v raznovrstna društva. Posebno znano nam je katoliško izobraževalno društvo „Straža“, katero ima na Dunaju lepo število udov. Nadalje nam je poznano slov. kat. podp. društvo „Zvezda“ kakor tudi vrla „Danica.“ Nepozabljiv nam ostane koncert s petjem in godbo, katero je priredilo društvo „Straža“ na večer Martinove nedelje dne 12. novembra kot Martinov večer. Prav milo se nam je storilo pri srečih, ko smo zaslišali vrli tamburaški zbor igrati pesem „Lepa naša domovina“, več prijetnih koračnic itd. Ravno tako sta pozdravljala prenapolnjeno veliko dvorano slovenskih gostov vrla izobražena pevska zbor moški in ženski društva „Straže“ in „Danice.“ Prav lepo so se glasile naše narodne ter tudi druge pesmi kakor na primer: „Lahko noč“, „Slavček“, „Triglav“, „Lunica“, „Pogovor z domom“ itd. Vse veselje pa je povzdignil in napravil mnogo smeja zauber France s svojimi šaljivimi nastopi. Po koncertu je sledil Martinov večer. Nadalje ima društvo „Straža“ tudi svojo knjižnico, v kateri imajo udje mnogo berila. Tudi vsakomesečno slov. službo božjo imajo. Nemislil bi si vsakdo, da prebiva na Dunaju tako zavedno slovensko ljudstvo, vneto in stanovitno za čast domovine. Naše upanje je, še v tem zadnjem letu mnogokrat se veseliti v veselih družbah med našimi vrli rojaki na Dunaju, kajti s tem nam bo hitreje potekel čas še teh par mesecev. Ti pa „Naš Dom“, naznani svojim bralcem po širnem svetu, kako napredni so Slovenci na Dunaju. Bog jih živi! Društvu „Straža“ kakor tudi vsem drugim slovenskim društvom želimo rast in procvit! — Slovenski vojaki topničarji c. kr. akademije.

Koroške novice.

Koroške misli. Koroški fantje in dekleta! Novo leto se bliža, ko je treba si naročiti na novo „Mir“ in „Naš Dom“. Ostanite nam spet zvesti, pridobite nam novih naročnikov. Zraven ne smete pozabiti poravnati naročnine. Strašno veliko se potrudijo in izdajo naši nasprotniki za časnike. Ne smemo rok križem držati. Včasih nam poročajte iz domačega kraja. Radi sprejmemo! Vesele praznike in srečno novo leto!

Novi poslanec Sajfric se v državnem zboru zelo kisló drži. Proti njegovi volitvi se je namreč vložila pritožba, ker se je mnogo nepravilnosti zgodilo. Če bi šlo vse po pravici, izvoljen bi bil gotovo gospod Grafenauer. Ker je torej pritožba proti g. Sajfricu, še g. Sajfric ni smel položiti prisege kot državni poslanec. Žalosten hodi okoli po zbornici in drugi poslanci se mu smeji jo!

Celovec. Dobro je, da zve tudi naše kmečko ljudstvo, kaj delajo koroški poslanci v deželnem zboru v Celovcu. Kdor se hoče natančneje podučiti, naj bere zadnje številke „Mira“, ki je letos prav natančno in poljudno poročal o tem, kar se je tam godilo. Povedali bomo samo najvažnejše reči. Četudi bi imeli Slovenci še več tako izvrstnih poslancev, kakor je naš dobroznani Grafenauer, ki je edini zastopnik koroških

Slovencev v deželnem zboru, bi se vendar ne dalo veliko doseči. Liberalci imajo večino in oni so sklenili že lansko leto, da glasu jejo proti vsakemu še tako dobremu predlogu, ki bi ga stavila manjšina. To je čudno grdo in krivično. Krščanski poslanec Weiss je predlagal, naj se spremeni lovska postava. Občina naj dobi več pravice do lova. Tatov divjačine „bildäicov“ se naj ne kaznuje tako strogo kot do zdaj, ko so ljudje radi zajca velikokrat bolj kaznovani kot radi človeka. Ni bilo sprejeto. Krivica! — V Borovljah imajo ljudje pri izdelovanju pušk veliko zaslužka. Prosili so deželo podpore, da si kupijo strojev (mašinov) za izdelovanje pušk. Dobili niso nič. Za „šulferajn“, „musikverein“, nemške „turnarje“ in druge neumnosti imajo denarja dovolj, za uboge delavce je liberalcem malo mar. Prav toplo je govoril za Borovčiče Grafenauer; rekel je, naj se denar za nepotrebne reči namenjen obrne za Borovlje. Gluha so bila ušesa. Bodo pa menda delavci in kmetje enkrat vsaj spoznali nemškutarske liberalce, ki so pred volitvami sicer slajši od strdi, v deželnem zboru pa kažejo fige. Pri volitvah jim vrnite! Figo za figo! — Čudna oslarija vlada na Koroškem radi šolskih stroškov. Večinoma imajo po drugih deželah upeljano, da plačajo šolski okrajni svoje šole. Pri nas plača pa vse dežela in tem potem se je olajšal davek mestom in se naložil kmetu. Mesta imajo mnogo vrst šol, lepa poslopja, plačati jih mora dežela. Ej to bode spet naš Djekšar ali kdo drugi preklinjal, ko bode zvedel, da plačuje on meščanom šole, za seba pa pobira le drobne. — Celovec in druga mesta bi rada, da se sme uvažati k nam živina iz Rumunije. Po tej poti bi se znižala cena mesa. Krščanski poslanci so v deželnem zboru odločno govorili proti. Iz Rumunije bi dobili spet živinsko kugo, ki bi kakor svinjska nam storila nad tisoče škode. Cena bi potem padla pri naši domači živini. Imamo sami živine dovolj, čemu jo potem še uvažati? Mesta pač morajo imeti korist, četudi na škodo kmetu. — V Feldkirchnu in Trebnju pri Beljaku so ustanovili g. kaplan Kayser večina s svojim denarjem sirotišnico, kjer imajo okoli 250 otrok, zapuščenih malih revežev in sirot. Vzgajajo jih tako, da bodo enkrat vsaj še pridni posli. Prosili so deželo podpore. Niso jim dali ničesar. Pač pa so dali podporo za „lutrish“ sirotišnico v Waieru pri Feldkirchnu. To je vaebovpijoča krivica. Za katoliško stvar se v katoliški deželi ne da ničesar, za protestante pa se denar izdaja. Kakor Tavčar na Kranjskem, pravijo tudi naši liberalci: Klerikalcem knof, liberalcem groš. Se vam še vrne, le čajte liberaluhi krivični. V sedmih letih vse prav pride! — Z denarjem dela naša gospoda kakor svinja z žakljom. Deželna zavarovalnica zoper ogenj, ali po nemškem „Landesbrandschadenversicherung“ Vam je znana. Navadno imajo takšne zavarovalnice vsako leto veliko dobička. Le pogledjte „Slavijo“, „Nord Britis“, „Adriatika“ in druge. Naši koroški liberalci, ki imajo zavarovalnico v rokah, pa imajo leto za letom zgubo; peto leto celih 19 tisoč kron. Čemu tudi ne? Veliko pri zavarovalnici vzamejo samo uradniki, celih 53 %, kar dobe na premijah. Kakšni pa so ti uradniki. Pogledjmo jednega! Piše se Hanel, ki je bil prej ravnatelj ali „direktor“. Mož ni bil sposoben za službo, zavarovalnica ga je morala odpustiti, pa mu je morala za to, da je šel, plačati 20 tisoč kron. Čudno!

Vsak mojster, bodisi te ali one stroke, najprej poskusi pomočnika ali „ksela“, je li za službo ali ne. G. Grafenaurer, ki je spravil ta „švindl“ na dan, je nemški gospodi pri tej priložnosti solil prav poštene. Ni čuda, da so dolgovi, če je toliko nered. Le škoda, da zadene izguba spet celo deželo, ker za zavarovalnico „garantira“ ali „dobro stoji“. Slabo se godi naši gospodi tudi pri gospodinjski šoli v Celovcu in kmetijski šoli v Velikovem. Sami so rekli v deželnem zboru, da nosi velikovška kmetijska šola že smrtno kal v sebi. Premalo veselja in zanimanja kažejo ljudje za take koristne naprave. — Kjer bi se naj brigali naši Nemci in storili svojo dolžnost, tam so nemarni, kjer pa jih ne briga ničesar, tam pa imajo zraven svoj nos. V deželnem zboru so letos seveda spet razbijali in bili hudi, posebno na slovenske duhovnike, ki nočejo v šoli slovenskih otrok učiti krščanskega nauka v nemškem jeziku. To bi se bila prava! Liberalčeki, kaj neki vas to srbi?! Prihodajo leto so volitve. Ako liberalci ne bi imeli za seboj učiteljev, propadejo. Da si jih bolj privežejo, bodo z letom 1907 zvišali plače. Skleniti je lahko, ali odkod vzeti denar (400.000 kron na leto) je druga reč.

Tinje pri Celovcu. No, iz Tinj pa že dolgo ni bilo kaj novega v „Našem Domu“. Le potrpi, dragi bralec, tudi danes žalibog ne morem kaj prida povedati. Glej, dragi bralec, Tinje na Koroškem, to je lepa slovenska fara, lep kraj, da je malo takih. Na precejšnjem hribčku stoji lepa župnijska cerkev in njen visoki zvonik se ozira kaj mogočno daleč okoli po Spodnjem Koroškem. Če se peljaš po železnici iz Dravograda proti Celovcu, ga boš zagledal na desni kmalu za Velikovcem. — Tedaj, slovenski kmet je tukaj doma, in prave Nemce lahko sešteješ na prstih ene roke. Ali glej, ljubi „Naš Dom“, kako bi nas Slovence radi požrli kar naenkrat! Napravili so nam čisto nemško šolo. Ali ni to nespametno? Sami slovenski otroci hodijo v šolo, pa se še slovensko ne bodejo niti brati naučili! Dozdaj so se v prvem razredu vsaj brati in za silo pisati učili po slovensko. Otroci so potem vsaj mogli brati katekizem in „Zgodbe“. Kako pa se bodejo otroci zdaj učili krščanski nauk, ko ne bodo znali več brati, tega ne vem. Tega tudi ne ve povedati naš imenitni krajni šolski svet, ki nam je tako prenapredil šolo. Ni vprašal nobenega človeka, ne posestnikov, ne staršev, ali jim bo to po volji ali ne. Kar skupaj se je vsedlo teh pet posilnemških mož pri šolskem svetu in so sklenili: „Šola mora biti čisto nemška! Naši slovenski otroci se ne smejo več učiti slovensko brati in pisati, bilo bi jim to v škodo.“ Kaj ne? narobe svet, ljubi „Naš Dom“? Glej, in deželni šolski svet jim je ta sklep hitro potrdil. Najboljše bi zdaj bilo, da bi naj šli ti možje sami učiti. Bi pa videli, kako neumnost so naredili. Ubogi otročiči odpirajo kakor lačni vrabčiči svoja usta, ko se jim razlagajo nemške črke in besede. Seveda ne zastopijo nič, in ima gospodična učiteljica veliko težavo, da posebno najmlajšim nekoliko „raztajača“. Škoda časa, ki se zapravi. Med tem časom bi se lahko slovensko naučili brati in pisati. Potem bi pa tudi z nemščino lažje šlo, ko se enkrat v malih glavicah napravi dan. In s krščanskim naukom bo še le pravi križ. Slovenskih katekizmov in zgodb ne bodejo mogli brati, nemških, če bi se jim ti dali,

pa zastopili ne bodo. In pa sploh se po vseh hišah moli le po slovensko in v cerkvi je tudi vse slovensko; zato mora biti krščanski nauk tudi slovenski. Cerkev, doma in šola morajo skupaj delati, če hočejo vzrediti dobre kristijane. Ali je morebiti našemu krajnemu šolskemu svetu vse eno, če se otroci kaj naučijo krščanskega nauka ali nič? Kdor bi rekel „ja“, bi jo najbrž uganil. Tinjčani pa so drugih misli in so se pritožili na deželni šolski svet, in prosili, da šola naj ostane taka, kakor je dozdaj bila. Če je bila dozdaj dobra, še bo tudi naprej. Bomo videli, kaj bo deželni šolski svet na to rekel. Boš že zvedel tudi ti, ljubi „Naš Dom“.

St. Rupert pri Velikovem. Ako še bomo živi in zdravi, potem se spet vidimo na kvaterno sredo pri božičnici v Narodni šoli. To vam bode spet radosti in veselja. Nastopali bodo otroci, nam deklamirali, popevali in igrali tako ljubko, da bi jih gledal in poslušal. Pridite, dragi Slovenci in Slovenke, od blizu in daleč se k nam veselite. Ne bode vam žal!

Škocijan. Zbaral sem, da se čudne reči kuhajo in pripravljajo pri nas za praznik Sv. Štefana. Naši fantje in dekleta se pridno vadijo igre, pevci že imajo grla namazana in govorniki jezike nabrušene, da se veličastno spet izvrši občni zbor naše Ciril in Metodove podružnice. Pohitimo torej na Št. Štefanovo v Škocijan gledat čudnih, ne strašnih reči.

Iz drugih slovenskih krajev.

Slovenska ljudska stranka. Katoliško-narodna stranka na Kranjskem se je na zaupnem shodu dne 27. m. m. proglasila za slovensko ljudsko stranko. Skrbeti hoče za vse slovensko ljudstvo ter sprejme v svoje okrilje vsakega, ki pošteno misli in dela za ljudski blagor. Voditeljem novoimenovane stranke je bil izvoljen dr. Šusteršič. V zahvalnem govoru je rekel, da hoče biti prvi sluga slovenskega ljudstva.

Volilni okraj Kočevje-Ribnica-Velke Lašče je izgubil svojega dosedanjega deželnega poslanca g. Primoža Pakiža. Zaupni shod Slovenske ljudske stranke je imenoval že novega kandidata, državnega poslanca Franca Šukljeta.

Časnikarstvo na Kranjskem. Priljubljeni „Domoljub“ bo postal z novim letom tednik. — Za slovensko delavstvo je začel v Ljubljani izhajati nov list „Naša moč“. Slovenski delavci in delavke, sezite po tem listu! — Kdor hoče dnevnik, naj si naroči izvrstno urejevan slovenski dnevnik „Slovenec“ v Ljubljani. Če je za enega predrag, naj si več sosedov skupaj naroči en izvod „Slovenca“.

Jesenice. Morale bi biti že občinske volitve, a župan jih noče razpisati. Zagotoviti še hoče prej z imenovanjem častnih občanov svoji stranki zmago pri prihodnjih volitvah.

Črnomelj. Vinski sejem je zelo dobro izpadel. Ponudili so vinogradniki na njem nad 1000 hl prav dobrega, zelo okusnega vina.

Novomeste. Vsako nedeljo se vršijo v tem mestu v prostorih kmetijske podružnice gospodarska predavanja. Začetek ob 10. uri predpoldan. Gospodarji in kmečki mladeniči, obiskujte ta predavanja!

Časnikarstvo na Primorskem. V Trstu izhaja dobro urejevan list „Družinski prijatelj“, ki prinaša zelo lepe povesti in vsakokrat eno ali več slik. — V Gorici sta po-

sebnost dva lista priporočila vredna: „Primorski list“, ki izhaja enkrat na teden in „Gorica“, ki izhaja dvakrat na teden.

Nadškof v Gorici. Listi hočejo vedeti, da je imenovanje tržaškega škofa dr. Nagla nadškofom goriskim gotova stvar. Kdo bo potem škof v Trstu, se še sedaj ne ve.

Onemogel avtomobil. Zadnje dni enkrat je prisopihal v Gorico avtomobil hotela „Südbahn“, vračajoč se iz Gradišča proti Gorici do Podgore. Tu je revežu zmanjkalo sapa tako, da ni mogel sam več naprej. Usmilil se ga je proti primerni plači neki ločniški kmet, ki je vozil gnoj. Vpregel je mamreč pred avtomobil svoja vola, ki sta vlekla nesrečneža proti mestu, dokler mu nista prišla naproti dva „črna vranca“, ki sta ga spravila potem domov.

Razne novice.

Odkod beseda „proletarec.“ Večkrat, zlasti pa o sedanjih dneh, slišati je dan na dan besedo „proletarec.“ Zato je vredno znati, odkod da prihaja ta beseda. Latinska beseda „proletarius“ prihaja od „proles“, kar pomenja potomstvo. Proletarci so se v Rimu zvali ljudje, ki niso imeli drugega, nego otroke. V početku so bili svobodni od vojaške službe in vsakega davka, a pozneje počenši od konzula Marija, se je iz njihovih vrst sestavljala rimska vojska. To je stari pomen besede „proletarec.“ Sedaj znači sloj vseh delavcev, ki prodajajo svojo delavsko moč in nimajo svojega proizvodnega orodja.

Izredno srečna mati je bila pokojna Marijana Kolišek, ki je umrla 23. junija v Brnu pri svojem najstarejšem sinu dr. Frančišku Kolišek, konzistorijalnem svetniku in mestnem župniku. Dne 24. junija popoldne ob 2. uri je bilo njeno truplo v stolnici slovesno blagoslovljeno, potem prepeljano v Protivanovo ob Boskoviču. Tu je bila ob navzočnosti mnogih duhovnov in številnega ljudstva pokopana. Imela je 6 sinov duhovnov. Ko je najmlajši pel novo mašo, poslal jej je presvitli cesar čestilno pismo in letos pa papež svetinjo.

Električno šibanje. V severo-ameriškem mestu East Peuma v Illinoisu je šolski ravnatelj uvel v šolo električni stroj za šibanje. Očetje šolskih otrok pa niso z načinom tega kaznovanja zadovoljni ter so izjavili, da vzamejo svoje otroke iz šole, ako ravnatelj ne odpravi električnega šibanja.

Človeško čudo. V budimpeštanski bolnišnici se nahaja nekaj časa sem pravo človeško čudo. To je neki delavec, ki je pripotoval iz Nemčije in ki je celo za zdravniške kapacitete prava zagonetka. Moč ima 30 let in zapoveduje vsaki svoji mišici popolnoma po svoji volji. Z mišičjem srcem počne, kar hoče in pri vsaki poljubni priliki lahko ustavi delavnost srca. Trebuh in želodec lahko vzdigne do prsi, tako da mu spodnji del telesa ostane čisto prazen, na vratu in rokah mu pa deluje vsaka mišica, kakor si želi. Tudi kožo lahko pregiba po vsem svojem telesu, kjer hoče in kadar hoče. Z očmi dela prave čudeže, pri tem pa ne občuti prav nikake boli. Ni torej čudno, da so ga zdravniki proglasili za anatomsko človeško čudo.

Kako je Jurče Klobasorad bežal pred volkom.

(Črtica, priredil Branislav.)

Tako sedimo nekega mrzlega, moglenega zimskega večera doma krog tople peči. Mi

mlajši smo uganjali svoje otroške burke, saj mlada kri ne more mirovati; možakarji so tlačili tobak v svoje pipe ter spuščali iz istih gost dim, da so se delali kar oblaki po izbi. Ženske so pridno sukale kolovrate, da je kar brenčalo. Možki, ki so po dnevu drvarili, so kaj radi posedali delj časa v topli sobi, saj pa tudi zunaj na prostem ni bilo mikavno: debela snežena odeja je pokrivala mater zemljo in gosta zimska megla je obzorje docela zožila. Tudi stari, kruljevi Matijče, občinski revež ali užitar, ki je bil znan po svojem pripovedovanju raznih povestic, se je stisnil tje v najvročejši kotiček, da si ogreje svoje otrpnele ude. Mlajši možki, posebno pa vedno radovedne ženske pri kolovratih ga vedno nagovarjajo, naj pove kako iz „starib časov“.

„He, Matijče“, ga sili Štorkov Joža, „dajte nam dajte eno povedati, najsibo kakšna hoče, da nam le spanec mine, saj vidite, kako Bežanova Mina dremlje pri kolovratu, da dela kot vrv debelo nit“.

„Ti, ti Joža, bod' le tiho“, mu odgovarja Mina, „primi se za nos, saj tudi tebi zleze pogosto glava med kolena, gotovo ne iz radovednosti.“

„E, bodita vendar tiho“, se oglasi sedaj Matijče v kotu, „bom že eno povedal; če je vsem prav, tisto, kako je Jurče Klobasorad na potu s kolin domov se vračal z volkom“.

„Da, da tisto dajte, tisto“, se oglase skoraj vsi hkrati.

Matijče malo pokašlja in začne: „Bilo je tiste čase, ko so v naših krajih bili vednoma sami gozdi in po katerih so se klatili gladni volkovi. Malo je še bilo tedaj v tem kraju hiš; le tu pa tam je samevala kje na kakem robu ali globoko v dolini kaka kmetija ali druga bajta. Če si bil dobro oborožen, si še po dnevu nisi smel podati skozi kaki gozd, ali po noči, — bogobvaruj ne, ako nisi imel prostovoljen namen se za eno noč naseliti v volčjem trebuhu, ter še prej izkusiti ostrost zobovja te zverinjadi. Posebno v mrzli zimi, kakoršna je letos, so bili ti volčji požerubi kaj nevarni. Izgubljen je bil gotovo vsak, če ga je taka žival zalotila na potu in ni imel dobrega orožja; da, še celo doma iz hiše nisi smel brezskrbno stopiti. To, kar vam hočem sedaj pripovedovati, namreč, kako je Jurče Klobasorad bežal pred volkom, dogodilo se je — no sedaj bode od tega kakih dobrih devetdeset let. Jurče je bil tiste čase tak domač kmetijski mesar, kakor je n. pr. sedaj naš Vrban Krivostegno. In rad je ta Jurče opravljal svoj posel; saj je povsod poleg lepega kosa gujati dobil še na vrh tudi pošeno število klobas, v katere je bil naš dobri Jurče kar strastno zaljubljen. Posebno krog praznikov je imel Klobasorad obilo posla; marsikateri tolsti ščetinar je izkrvavel pod ostrim nožem Jurčevim. No, pa nobeno delo pri svojem obrtni ni s takim veseljem izvrševal, kot te ljube in prelube klobasice! Pa zakaj bi tudi ne! Saj je ta Jurček te „ljube klobasice“, kakor je je on ljubezljivo imenoval, kaj rad smukal. No, izbirčen, kar se klobas tiče, Klobasorad tudi ni bil. Da je le ta roba nosila ime klobase, in naš Jurče je bil zadovoljen, kakor turški sultan, kadar so se mu nasproti smijale, bodisi, da so bile mesene, spehnate, ali iz prosenega bodisi ajdovega pšena. In ta njegova Maruša, ena najboljših klepetulj tistega časa, ona, ki je bila Jurčetu za boljšo polovico, ta mu je znala klobase tako fino in okusno

spražiti, da je opetovano trdil, kadar je jedel to „ljubo špižo“, da se mu bolje godi kot cesarju Napoleonu. Ne smete se torej čuditi, če je on, Jurče Klobasorad, s takim nervoznim veseljem izvrševal svoj mesarski „kšeft“. Pa vendar mu je ta poželjivost do klobas skoraj enkrat pomagala, da bi ga bili ti preklicani volkovi pohrustali s klobasami vred. To pa se je zgodilo takole: K božičnim praznikom je bil vsako leto Jurče z mesarskim delom tako obilno nadlegovan, da bi bil moral včasih na en dan kar trem ali več ščetinarjem iti trgati nit življenja. Štiri dni pred Božičem je bilo, naš klobasni junak je ravno pred hišo brusil nože, da bi si drugi dan pri sosedu prisluzil tečne klobase, kar pride hlapec od Škripeca iz Mokre mlake, da naj pride drugi dan tje prašiča klat. Jurče se koj prvi hip razveseli tega povabila, kajti Škripečevi merjasci so bili v celi okolici navadno najbolj tolsti in kar je bilo za Jurčeta največje važnosti: radodarna Škripečeva gospodinja mu je vsakokrat podarila kar celih dvanajst klobas. Moramo si torej misliti, da je Klobasorad koj sklenil, sosedove kolone, ki niso tako „štele“, preložiti, ter iti raje k Škripecu v Mokro mlako izvrševati svoj mastni posel. Le nekaj ga je skrbelo; pot v Mokro mlako je vodila skozi Volčjo jamo, teman gozd, v katerem so imeli volkovi svoje zavetišče in so le-ti že marsikatega popotnika napadli ter jih že tudi nekaj pohrustali. Pa vendar se je kazal Jurče pogumnega, kajti — klobase, te ljube klobasice so vlekle. Sklenil je torej, da jo kar danes že s hlapcem mahne k Škripecu.

„Čuješ ti Maruša“, zakliče Jurče svoji ženi, „pripravi mi tisti veliki „cekar“, grem namreč že danes v Mokro mlako k Škripecu na kolone. Sosedu pa povej, da pridem jutrišnjem k njemu.“

„E, ljubi moj Jurče“, pravi Maruša, „samo pazi, da te v Volčji jami ne zalotijo ti prešmecani volkovi. Kdo pa bi potem meni nosil klobase?“

„Ne boj se, Maruša, za me“, odgovori Jurče, „imam dobre nože seboj, in če mi kateri kosmatinec pride naproti, brez strahu mu zavijem vrat“.

Tako korajžnega se je delal Klobasorad s „cekrom“ v roki, ko je odhajal s hlapcem. Ko sta jo mahala Jurče in hlapec po poti mimo Volčje jame, trepetale so njima hlačice in krčevito sta prijemala vsak svojo gorjajočo v jedni in oster nož v drugi roki; a za sedaj so volkovi pustili našega junaka v miru.

Kako je Klobasorad drugi dan pri Škripecu izvršil svoje delo, vam ne bom pravil; omenim le, da se je on proti polnoči tega dne vračal iz Mokre mlake čez vse zadovoljnega srca proti domu. Milosrčna Škripečeva gospodinja je namreč našemu Jurčetu nabasala kar poln cekar klobas, krač in druge take njemu ljube in drage robe. Mrzla je bila tista noč, da je kar škripalo pod nogami, a Klobasorad hoče še nocoj priti domov, čeravno so ga vsi Škripečevi nagovarjali, naj prenoči to noč v Mokri mlaki, ker pot je nevarna, posebno zaradi volkov. A Jurče se dela korajžnega, ter jo na znotraj in zunaj poln klobas veselo maha po sneženi poti proti domu. Že računa, kako ga bo spet njegova Maruša pohvalila, da je toliko klobas prisluzil; že stopa skozi najnevarnejši kos Volčje jame. Naš junak koraka oprežno, ne upa si pogledati ne nazaj, ne na stran, ves pogum ga je minul: srce mu je zlezlo v hlače iz strahu pred

volkovi. Že misli Jurče, da je rešen, kar, — oh groza — zasliši za seboj neko nenavadno kobacanje in volčje tuljenje. Bil je volk, ki je ovolhal Klobasorada. „Jurče po tebi je in — o joj — tudi po tvojih — klobasah!“ vsklikne, groze in strahu poln naš mesarček. Pošteno se prekriža, stisne cekar s klobasami trdno k sebi, v jedno roko pa palico, pot pod noge in začne dirjati ta junaški Jurče Klobasorad. Pa volk je le še kakih deset korakov za njim. Kaj storiti? S težkim srcem segne Jurče v cekar in prvo klobaso, ki jo pograbi, vrže pred volkom v gosto mlado drevje zraven ceste. Zver skoči hitro za njo, a naš znanec pa spet baži, kar ga neso noge, da bi ubežal pred volkom. Letel je kakih pet minut, kar ga volk spet skoraj dojde in zopet mora Jurče, hočeš ali nočeš, darovati drugo klobaso nikdar sitemu neprijatelju. In tako je šlo v ednomer; Jurče je bil že ves opehan, cekar je bil vedno lažji in klobase so — minevale, a njegov nepovabljeni in vsiljivi spremljevalec ga kar ni hotel zapustiti. „Da bi vsaj eno ali dve klobasi prihranil za mojo ljubo Marušo, bi bilo dobro“, si misli Jurče. Upal je to, kajti že se je prikazala izza gošče njegova hišica in v cekari je še bilo dvoje krač in troje klobas. Pa stari ljudski pregovor pravi, da človek obrača, Bog pa obrne, tako je bilo tudi s srčnimi željami Klobasoradovimi. Ko je bil oddaljen kakih sto korakov od svojega doma moral je že „ofrati“ zadnjo največjo klobaso kot plačilo za spremstvo gospodu volku. Jokal bi se najraje ta pogumni Jurče Klobasorad za svojimi trdo prisluzenimi klobasami, ko bi bil čas za to, a prvo se je treba rešiti, sicer bi še ta požeruh tudi njega nazadnje smatral za — Škripečovo klobaso. Pripovedovali so sicer, da Bog Jurčeta ni obdaril preveč s pametjo, a tokrat si je vendar še za silo pomagal iz zadrege.

Kar so mu moči dopuščale, kričal je na vse grlo: „Maruša, Maruša, moja ljuba Maruša, odpri, odpri hišo, volkovi me hočejo požreti, volkovi me bodo snedli. Odpri Maruša, odpri!“ Ko pa jo je njegov kosmati znanec spet prikupil za njim, vrgel je Jurče namesto klobase, svoj masti cekar in tako še rjavca toliko zmotil, da je še v zadnjem trenutku pred njim vbežal v hišo in komaj je zaprl duri, že je kosmatinec zacepetal pred hišnim pragom. K sreči je še namreč Maruša bdela in je hitro slišala Jurčeto vopitje ter mu je še o pravem času odprla duri. Tako je torej Jurče Klobasorad bežal pred volkom. Drugi dan je Jurče ves dan ležal in stokal ter se solzil za — mastnimi klobasami. Tudi kolone pri sosedu so za ta dan izostale. Ščasoma je sicer malo pozabil svojo nesrečo, a v Mokro mlako ni nikdar več šel na kolone“.

Tako je sklenil Matijče svoje pripovedovanje; vse ga je poslušalo z napeto pozornostjo. Ko je pravil o Jurčetovem begu pred volkom, so kolovrati zaostali, pipe so ugasnile in mi otročad smo postali mirni. Vse se je nekam plaho oziralo okrog sebe, in tisti večer se niti predice kakor drvarji niso upali domov, celo noč se zevali v hiši iz strahu pred — volkovi. Tudi meni še Matijčevo pripovedovanje, ki sem ga slišal še kot otrok, ni prešlo iz spomina, čeravno sem že prekoračil otroška leta. Na misel mi pride pogosto, da, kot so se nekdaj plazili po naših krajih kosmati volkovi, tako sedaj v naših časih delajo še večjo nevarnost slovenskemu narodu — volkovi v ovčji obleki — nemškutarji.

* Najcenejša prodajalna *

„Pri zvezdi“, Maribor, Gosposka ulica 11.

nasproti Martincu.

Ta že 58 let obstoječa trgovina modnega, suknenega, konfekcijskega in manufakturnega blaga

„pri zvezdi“, lastnik **Ant. J. Strohmayer, Maribor, gosposka ulica št. 11.**

se je s 1. septembrom t. l. čisto na novo preosnovala in ima že v zalogi novo blago za zimo, ki se bo prodajalo po nizkih cenah, kakor je spodaj navedeno.

Goldinarska veljava.

Sukne za obleke v vseh barvah	1 meter	1-20—1-90
Pristen kranjski loden za obleke, kariran	1 "	2-35
" tirolski loden za obleke, gladek	1 "	1-20—2-20
Pristno kamgarn sukno za obleke, črn, moder	1 "	2-40
Zimski ceig za hlače	1 "	0-75
Zimski loden v vseh barvah za ženske obleke dvojne širokosti	1 "	0-32—0-40
Zimsko volneno sukno sivo za ženske obleke	1 "	0-24
Barhent	1 "	0-17—0-28
Gradi za matrace	1 "	0-48—0-60
Mečno platno za srajce	1 "	0-15
Pristno domestik platno, zelo mehko	1 "	0-23
Atlas gradi, rižast, rožast 120 cm širok	1 "	0-48—0-55
Črn atlas za predpasnike 140 cm širok	1 "	0-60—0-80
Rjuhe (kompletne) velike	1 kom.	0-80
Zimske Jägrove srajce vsake velikosti	1 "	0-55—0-80

Goldinarska veljava.

Zimske hlače za ženske	1 kom.	0-65
Zimske srajce za ženske	1 "	0-65
Zimske nogavice, črne, rudeče, gladke	1 par	0-20
Zimske rokavice	1 "	0-24
Ženske srajce iz vojaškega platna	1 kom.	0-50
Odeja za dve osebi, z lepo volno	1 "	2-50
Koce za konje	1 "	0-95
Moške gate iz modrega barhenta	1 "	0-45
Obrisalke	1 "	0-18
Svileni robci	1 "	0-85
Volneni šali	1 "	0-70
Spodnje krilo iz flanel barhenta	1 "	0-75
Spodnje krilo (kitle) in hlače iz barhenta	1 "	1-30
Dvojne atlas odeje, rudeče, svetlomoder z zelo fino volno	1 "	3-90
Slamjaki iz evilba, dvojne širokosti	1 "	0-90

Posebno se opozarja na veliko zalogo moških oblek.

1 štajerska obleka iz lodna, toplo vatrana samo	gld. 12 —	1 havelok z ovratnikom samo	gld. 8 —
1 suknena obleka, debela in močna samo	" 9-50	1 suknene hlače za moške	" 2-10—2-30
1 kamgarn obleka, črna z dobrim podšivom samo	" 13-50	1 ceigaste hlače za moške	" 1-00—1-50
1 obleka iz ceiga, zelo trpežna samo	" 6-50		

Naročila po pošti se izvedejo točno in hitro. Uzorci se ne pošiljajo.

* **Maribor, „Pri zvezdi“, Gosposka ulica 11.** *

Pozor! Čitaj!

Bolnemu zdravje!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

60 stekleničico (5 ducatov) 18 K. — Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bledenju, kataru in odstranjuje goste sluzi ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolečinah. — **Cena je sledeča (franko na vsako pošto):** 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišic, lekarnar v Pakracu 101, Slavonija.

Pozor! Čitaj!

Slabemu — moč!

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madroni; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišic, lekarnar v Pakracu št. 101, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštним povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničico (1 ducat) 5 K, 24 stekleničico (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničico (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničico (4 ducati) 16 K.

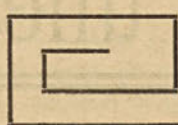
Čitaj! — Naroči! — Ne bo Tižali!

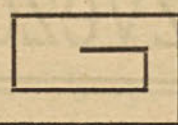
Rodoljubi! Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe **sv. Cirila in Metoda.**

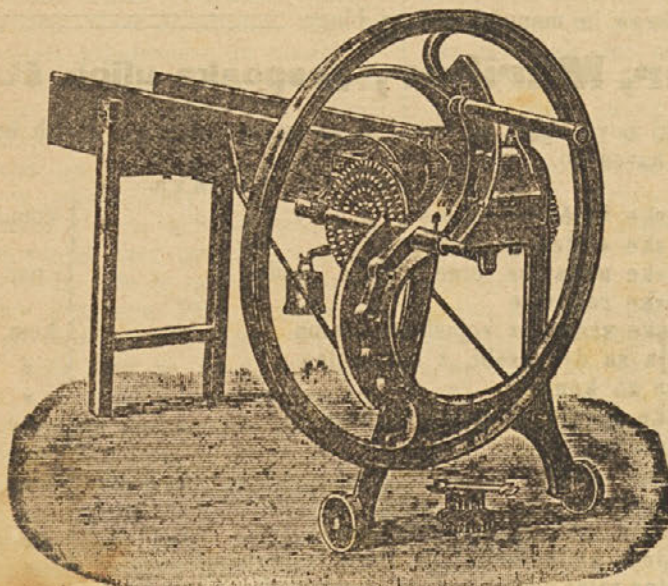
Prva narodna tovarna kmetijskih in poljedelskih strojev

Jožef Pfeifer-ja

v Hočah pri Mariboru na Štajerskem.

Najnovejša rezalnica za klajo.

K. M. G.

Širokost 315 mm (12 palcev), reže v osmih dolgotih od 6—60 mm.

Vsaka teh najnovejših rezalnic ima nogovnico, s katero se pomaga z nogo goniti. Porivanje krme izvršujeta dva železna zobnata valarja, od katerih zgornji se vzdigne, če se naloži preveč krme in se na ta način potrup stroja obvaruje. Prestavljanje rezne dolgoti se zgodi, ako se na nogovnici samo en del preporine. Na stolu spodaj sta dva mala kolesca za prevažanje stroja. Ta rezalnica je zaradi njene trpežnosti za gepelj pripravna. Ključ in posodica za olje se priloži.

= Cena 116 kron. =

Jamči se eno leto.

Pumpa ali sesalka za gnojšnico

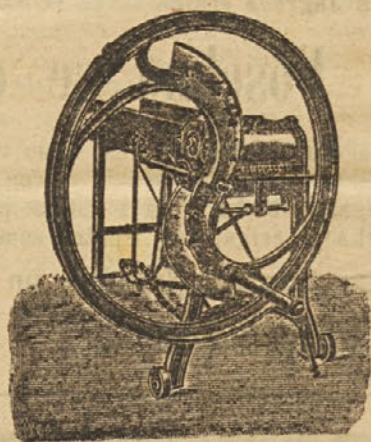
Ta sesalka je najpripravnejša za gnojšnico. Visoka je 3 metre, dá se pa tudi za eden ali dva metra zdaljšati, in je zaradi njene priprostosti in nizke cene pri kmetijah najbolj vpeljana.

Cena 36 kron.

Izdelujejo se tudi rezalnice S. R. H.

315 mm (12 palcev) široke, režejo krmo tudi v osmih dolgotih od 6 do—100 mm ali $\frac{1}{4}$ do 4 palcev, ravno s tistimi prednostmi in iste trpežnosti, in so še bolj pripravne za gepelj.

Jamči se eno leto.

Cena 136 kron.

Cevi za zdaljšanje sesalke eden meter 6 kron.

Brana za travnike za iztrganje hmela

Ta slika predstavlja brano, ki je namenjena za iztrganje hmela na travnikih. Ima na eni strani krajše, na drugi strani daljše ostre zobe.

Širokost za enega konja 1250 mm **58 kron.** — Širokost za dva konja 1750 mm **84 kron.**

Svoji k svojim!

Slovenci, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, narodnjakov! — Ogibajte se trgovin nemškutarjev in naprejbedakov!

Kmetje, širite svoj stanovski list:

Slovenski Gospodar.

Izhaja vsak četrtek in stane na leto s prilogo „Naš Dom“ vred za celo leto samo 4 krone, za pol leta 2 krone, za četrt leta 1 krono.

= Izdaja se sedaj v 8500 iztislih. =